Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 204. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 27, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 204. РІК CII.

ШАХТАРІ РОЗРАХОВУЮТЬ НА УРЯД

Київ (Р. Р.). — Тут 20-го жовтня відбувся перший з'їзд шахтарів. Делегати його у своєму зверненні просять Уряд стати гарантом розв'язання проблем вугільної промисловости.

Крім вимог виплатити їм платню за останні кілька місяців, шахтарі порушили соціяльні питання, питання кредиту на спорудження нових шахт та на санацію збиткових шахт.

У зверненні до Верховної Ради з'їзд шахтарів вимагає прийняття необхідних законів, які сприяли б поліпшенню у вугільній галузі. Подібні звернення ухвалені і до Кабінету Міністрів та Міністерства Вугільної Промисловости. Останньому з'їзд доручив до 20-го листопада підписати угоду з профспілками щодо розв'язання економічних проблем галузі. Якщо протягом місяця нічого не буде зроблено, сказано у резолюції з'їзду шахтарів, то на шахтах розпочнеться збір підписів за резигнацію Президента Леоніда Кучми.

Делегати Першого з'їзду шахтарів прийшли до висновку, що зусилля Міністерства Вугільної Промисловости щодо стабілізації праці галузі не дали позитивних наслідків. Від квітня 1995 року представники трудових колективів провели шість зустрічей з представниками Кабінету Міністрів, але підписані протоколи залишилися тільки на папері. Указів та розпоряджень Президента не виконується.

У зверненні до Президента Л. Кучми шахтарі пишуть: „Ми сьогодні бачимо слабе керівництво, яке не має сил, знань і волі, щоб керувати країною, але має силу, знання і волю, щоб бути інститутом забезпечення чиновників у їх особистому і клановому збагаченні за рахунок злодійського розподілу національного надбання України, в тому числі родинних та особистих збережень громадян. Випрацювані вами програми не можуть бути виконані через те, що не можна об'єднати трудівників навколо економічної вседозволености".

ПІДПРИЄМСТВА ОРГАНІЗАЦІЙ ІНВАЛІДІВ ЗВІЛЬНЕНО ВІД ПОДАТКІВ

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 20-го жовтня, на сесії Верховної Ради ухвалено поправку до закону про оподаткування прибутку підприємств. Зміни передбачають, що організації та установи інвалідів не платять податку за прибуток підприємств. Це стосується організацій та установ, що зареєстровані згідно з існуючими законами, де інваліди становлять 50 відсотків від загального числа працюючих в основному виробництві.

Такі підприємства повинні мати рентабельність не більше як 50 відсотків і не повинні займатися торговельно-посередницькою діяльністю та експортно-імпортними трансакціями. Закон набуває чинности з 1-го січня 1996 року.

Комісія з питань оборони і безпеки внесла пропозицію накласти вето на указ про підпорядкування Національної Гвардії Президентові. Після кількагодинного обговорення вето все ж не наклали, тому це питання вирішено перенести на наступні пленарні засідання. Комісіям з питань правової політики і судово-правової реформи доручено підготувати і внести на розгляд Верховної Ради пропозиції до закону про Національну Гвардію.

Того ж дня Президент України Леонід Кучма знову висловив невдоволення рішенням Верховної Ради щодо межі мінімуму платні. „Ми всі добре розуміємо, що це просто розвал фінан-сової системи України", — зазначив Президент. — Виконавча влада не буде працювати за постановами Верховної Ради, це — нонсенс". Щоб цю постанову виконати, треба змінювати бюджет.

Позитивно оцінив Л. Кучма намір депутатів України розглянути спільно з Урядом у комісіях питання про беземісійне виконання постанови про межу мінімуму платні. Сам Президент вважає, що є один беземіссійний шлях — скасувати пільги для різноманітних фондів, але, на його думку, Верховна Рада цього не зробить, оскільки лобістські групи захищають свої інтереси. Як приклад Л. Кучма розповів, що за дев'ять місяців цього року тільки через київську митницю в Україну ввезено горілки, тютюну, кави стільки, що мита і податки могли б поповнити бюджет на 139 трильйонів карбованців.

Після повернення із ЗСА та Південної Америки Президент Кучма має намір знову зустрітися з учасниками підготови проєкту нової конституції.

Б. Клінтон зустрічав китайського президента

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 24-го жовтня, у Лінкольн Центрі в рамках святкувань 50-річчя Організації Об'єднаних Націй відбулася зустріч президента Билла Клінтона з президентом Китаю Жіянг Земіном, на якій обидва намагалися якнайкраще поладнати існуючі напружені взаємовідносини, що виникли на тлі непорозумінь у справах Тайвану та людських прав.

Хоча на цій двогодинній зустрічі не осягнено жодних конкретних домовлень і не була вона такою публічною показухою, як зустріч Клінтона з Борисом Єльцином день раніше, то все ж таки зроблено невеликий крок на правильному шляху до обостороннього порозуміння.

Офіційні чинники Білого Дому твердять, що ця зустріч таки злагіднила напружену ситуацію, що дозволить обидвом країнам на дальші зустрічі-розмови, щоб обговорювати і вирішувати найбільш спірні питання почавши від роззброєння до торгівлі.

Пресовий секретар Білого Дому Майкл МекКиррі сказав, що президент Б. Клінтон свою зустріч з президентом Жіянг Земіном назвав, „дуже доброю, дуже позитивною та мабуть таки найкращою із трьох, що їх він досі мав з ним". Речник китайської делегації Чен Жіян сказав репортерам, що зустріч була „відвертою, приязною, позитивною та корисною".

РОСІЯ МАТИМЕ ДОПОМІЖНУ РОЛЮ В БОСНІЇ

Вашінгтон. — У середу, 25-го жовтня, офіційні чинники Уряду ЗСА і НАТО повідомили, що на зустрічі минулого понеділка, 23-го жовтня, у колишній резиденції президента Ф. Рузвелта в Гайд Парку, Н. Й., президенти Билл Клінтон і Борис Єльцин домовились про допоміжну ролю Росії у Боснії з участю майже 2,000 російських вояків. Ці допоміжні військові відділи не будуть, під командуванням НАТО, які будуть головною силою у впровадженні в життя правил мирного договору.Росія хотіла б дати більше війська, щоб мати сильніші впливи, але не погоджуються з вимогою ЗСА, що тоді вони мусітимуть підлягати командуванням НАТО, на що Росія ніяк не годиться.

З цього приводу секретар Департаменту оборони Віллям Перрі та його російський відповідник ген. Павел Грачов намагатимуться вирішити це спірне питання та продискутують ролю допоміжних частин. Щоб запевнити за Росією важливе місце у боснійських мирних переговорах, ЗСА вирішили дати змогу президентам Сербії, Хорватії та Боснії зустрітись в Москві з президентом Б. Єльциним, ще перед їхніми мирними переговорами у ЗСА.

Офіційні чинники сподіваються, що вислідом згаданих переговорів буде замирення з військовою силою в числі 60,000 вояків під командуванням НАТО.

Американці мали деякі пригоди у Львові

Львів (Р. Р.). — В області недавно відбулися спільні українсько-американські військові навчання аеромобілістів.

У вільний від навчань час українські колеги показали американським воякам визначні місця, музеї, храми. Але троє американців в одну із субот вирішили прогулятися містом без „екскурсоводів". Оглянувши місто, вони завітали до так званого Клюбу Творчої Молоді. Тут їх швидко запримітила група молодиків, які „творчо" запустили руку в кишеню американця. Щоправда, в найвідповідальнішу мить злодія спіймали за руку. Після такої „гостинности" американці вирішили піти геть. Але четверо юнаків зі Львова не могли змиритися, що втратили змогу легко розбагатіти. Вони догнали американців на вулиці Городецькій і почали їх ображати. Ті знову утримались від бійки і пішли далі. Біля Краківського базару четверо львів'ян зупинили їх знову. Аме-риканці робили все можливе, щоб уникнути конфлікту, але вісімнадцятилітній львів'янин ударив цеглиною в обличчя американця, зламав йому щелепу, повалив на бруківку. Американець закричав від болю, бо при падінні зламав ще й ногу.

Злочинці повтікали, а пораненого американського вояка „швидка допомога" відвезла до військового шпиталю. Групу львівських „крутих" міліція незабаром затримала.

Космічна діяльність в Україні реґулюється

Київ (Р. Р.).— У п'ятницю, 20-го жовтня, Президент України Леонід Кучма підписав указ про державне регулювання космічної діяльности України.

Відтепер усі види діяльности, пов'язані з дослідженням та використанням космічного простору, виробництвом та використанням космічної техніки можуть здійснюватися тільки за наявности сертифікатів. Видаватиме сертифікати на право здійснення космічної діяльности Національна космічна агенція України після атестації суб'єкта.

Правильник щодо видачі сертифікатів має бути затверджений протягом місяця.

Концерти ансамблю МВС проходять з успіхом

Джерзі Сиді, Н. Дж. — При повних залях і стоячих оваціях продовжується концертове турне Ансамблю Пісні і Танцю МВС України. Досі відбулися концерти у Філядельфії, Пассейку, Ню Йорку, Вотервліт-Олбані та на Союзівці, де у вівторок, 24-го жовтня 400 осіб оваціями вітали виступ ансамблю.

Уже з перших пісень цей молодий, динамічний і високо-мистецький ансамбль легко нав'язує контакт із авдиторією, витворюючи тим потрібну теплу атмосферу, що у свою чергу створює загально спріятливий ентузіязм. Деякі люди уже з захоплені приходять по два і більше рази на концерти у різних місцевостях.

Дальші концерти відбудуться у п'ятницю, 27-го жовтня у Піттсбурґу, 28-го жовтня у Дітройті, 29-го жовтня у Чикаго, 30-го жовтня у Монкато, Мінн. і останній концерт у Міннеаполісі 31-го жовтня. Ансамбль відлітає з Чикаго до Києва 2-го листопада.

Починаються „електричні бунти"

Антрацит (Р. Р.). — У цьому місті на Луганщині 16-го жовтня вночі невідомі вибили шибки в кабінеті голови Дубівської селищної ради. Злочинці залишили на стінах напис: „Давай світло!".

Голова селищної ради Сергій Зінатулін, на якого несправедливо впав гнів „народу" повідомив про неодноразові погрози, що виб'ють вікна не лише на праці, але і вдома.

Причиною цього є те, що вечорами щодня виключається подача електроенергії, але не в одні й ті ж години, а щодня в інший час. Люди не можуть пристосуватися до цього дикунського способу ощадження енергії. Необхідність ощадження зрозуміти не важко, але коли б її відключали у якісь певні, заздалегідь устелені години, то можна було б якось пристосуватися до цього. Енерґетики ж відключають мережу коли їм подобається і на скільки хочуть, нікого не повідомляючи. Таке, як вони називають, „віялове відключення" запроваджено по всій в сільських місцевостях.

Відключення струму ледь не привело до загибелі дітей у Запоріжжі, де о шос-тій годині 30 хвилин ранку виключили електрику. У реанімаційному відділі було п'ятеро дітей на штучному вентилюванні легенів. Апарати припинили подачу кисню. Діти почали задихатися. Цього разу медичному персоналові вдалося врятувати дітей, але винуватців виключення знайти не вдалося. Отримавши пояснення, що причиною виключення стали „блукаючі струми", місцева адміністрація задовольнилася і навіть не провела службове розслідування, пишуть луганські журналісти.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Нові урядові призначення

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма назначив амбасадором України в Словаччині відомого літератора і громадського діяча Дмитра Павличка. У 1990-94 роках Д. Павличко очолював парляментарну Комісію закордонних справ і, як вважається, мав великий вплив на зовнішню політику Л. Кравчука. Іншим своїм указом Президент Л. Кучма назначив Петра Купіна заступником голови Державного митного комітету, звільнивши його від обов'язків голови Луганської обласної державної адміністрації.

Депутати не хочуть ухвалювати неприємний для них закон

КИЇВ. — Верховна Рада України розглянула в другому читанні закон "Про відкликання народного депутата", згідно з яким депутат може бути позбавлений уповноважень за порушення конституції і законів України, систематичне невиконання обов'язків та недотримання депутатської етики, зловживання своїм депутатським статусом для власної вигоди чи наживи, а також за відмову полишити свої попередню працю й перейти на постійну працю до Верховної Ради. Закон окреслює чіткі правила створення ініціятивних груп та збирання підписів за відкликання народного депутата. Хоч документ був схвалений постатейно, однак загальна постанова про порядок введення його в дію так і не отримала потрібної кількости голосів.

Президент не проти культури, були б тільки гроші

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма зустрівся в Маріїнському палаці з представниками творчої молоді — музикантами, співаками, композиторами, акторами, художниками, письменниками, які вже добилися певних успіхів на міжнародних і вітчизняних конкурсах, фестивалях тощо. "Треба швидше просувати економічні реформи, інакше всі розмови про підтримку культури залишаться добрими побажаннями", — сказав він, додавши, однак, що ще до завершення економічних реформ найобдарованіші молоді митці дістануть 50 президентських стипендій, починаючи з наступного року.

Збройне пограбування

ЛУГАНСЬКЕ. — Тут у центрі міста пограбовано приватну крамницю „Анджей". Злочинець у масці вдерся сюди перед полуднем і крикнув: "Збройне пограбування! Всім залишатися на місцях!" Коли ж одна з продавщиць не виконала наказу, грабіжник вистрелив їй у голову. Захопивши частину ювілірних виробів, злочинець зник.

В. Шмаров перевірив українські війська в Криму

СЕВАСТОПІЛЬ. — Міністер оборони України Валерій Шмаров протягом цілого минулого тижня перевіряв українські військові об'єкти в Криму. Зокрема він побував на авіяційній базі у місті Саки, де взяв участь у летунському святі, а також відвідав наземний командно-вимірювальний комплекс космічних військ в Євпаторії, з якого керується український супутником "Січ-1", запущеним нещодавно російською ракетою-носієм. Комплекс, що може обслуговувати одночасно до 200 супутників, повинен ширше використовуватись як для потреб України, так і, на комерційній основі, для потреб інших країн, — вважає міністер. Він пообіцяв передати на цивільні потреби Криму ряд військових об'єктів, що не використовуються Україною в повному обсязі. "Крим перенасичений військовими частинами, — заявив В. Шмаров, — і ми будемо поетапно скорочувати їхню кількість, вдосконалюючи натомість загальну структуру Збройних Сил України й підвищуючи їхню оборонодатність". Він спростував також чутки про переїзд штабу Військово-морських сил із Севастополя в інше місце.

Безробіття в Україні значно більше, ніж каже статистика

КИЇВ. — Відповідно до указу Президента України Леоніда Кучми, затверджено склад Координаційного комітету з питань соціяльної переорієнтації трудових ресурсів. Його голова, народний депутат Анатолій Татринов, вбачає мету діяльности комітету в створенні нових робочих місць та перекваліфікації безробітних і тих, хто незабаром може втратити працю. За його даними, в Україні сьогодні налічується близько 3.5 млн. безробітних, хоча офіційно зареєстровано лише 100,000.

Ю. Звягільський залишається депутатом

КИЇВ. — Верховна Рада України, заслухавши інформацію голови Комісії з питань регламенту та депутатської етики Петра Шейка про перемовини в Ізраїлі з колишнім діючим прем'єр-міністром України Юхимом Звягільським, відхилила прохання прокуратури про припинення його депутатських уповноважень як "недостатньо мотивоване". Водночас вона доручила Комісії з питань законности й правопорядку далі контролювати розслідування кримінальної справи проти депутата Звягільського.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 24-ГО ЖОВТНЯ, всім відомий більйонер-політикант Росс Перо заявив, що його нова політична партія зібрала достатню кількість підписів, щоб мати право кандидувати у президентських передвиборах 1996 року в Каліфорнії. Офіційні чинники підтвердили, що отримали більше, як потрібно підписів, але потрібно їм кілька днів, щоб перевірити чи всі вони є автентичними. З цього приводу Р. Перо повідомив, що він особисто не має наміру кандидувати, але заходи ідуть щоб зареєструвати на виборчих бальотах наступної осені його партію в інших 49 стейтах країни. У більшості стейтів ця партія матиме назву Партія незалежности, але у Каліфорнії вона буде Партією реформ. У президентських виборах 1992 року Р.Перо своєю кандидатурою зробив настільки лиха, що республіканці втратили Білий Дім, а демократи втратили Конґрес.

У РАМКАХ СВЯТКУВАНЬ 50-РІЧЧЯ Організації Об'єднаних Націй у Ню Йорку в понеділок, 24-го жовтня, улаштовано в Лінкольн Центрі концерт для присутніх керівників держав і їхніх делегацій. Одначе зі залі концерту на вказівку посадника міста Рудольфа Джуліяні випрошено Ясіра Арафата і його антураж. З цього приводу Уряд президента Билла Клінтона гостро скритикував нюйоркського посадника за таку поведінку, зокрема, після того, як місто було повідомлено про те, що керівник Палестинської визвольної організації може бути запрошений на будь-які місцеві святкові події. Така поведінка посадника Р. Джуліяні була обурливою не тільки для американського дипломатичного корпусу, але також і для всієї міжнародної дипломатії.

У СВІТІ

НОВИМ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ промосковського „уряду національного відродження" Чечні призначено колишнього спікера совєтського чеченського парляменту Доку Завгаєва. У зв'язку з цим кореспондент московської газети „Известія" в Чечні Александр Мнацакян пише: „У Грозному міняють ставлеників Москви... Ці зміни є своєрідною підготовою до виборів у Державну думу... Москва хоче підкорити Чечню руками самих чеченців". Тим часом російські війська зайнялись укріплення довкола усіх чеченських міст і сіл та приведені у стан бойової готовости. У Грозному відбулася масова демонстрація протесту проти призначення Д. Завгаєва керівником уряду. Для розгону демонстрантів промосковська чеченська міліція застосувала зброю. Четверо учасників протесту тяжко поранено, одного вбито.

ВИСТУПАЮЧИ У ПРОГРАМІ національної телевізії, грузинський лідер Едуард Шеварднадзе пояснив, чому він не поїхав до Ню Йорку на святкування 50-річя ООН. На його думку, „ООН перестала бути ефективним механізмом розв'язання світових проблем". Е. Шеварднадзе сказав, що „оскільки в сучасних умовах ООН стала застарілою структурою, то її треба повністю реформувати". Він підкреслив, що готовий обговорювати з керівниками будь-якої країни питання міжнародної безпеки, але „ювілейні урочистості — не найкращий час для поважних розмов". Другою причиною своєї неучасти у святкуванні ювілею ООН Е. Шеварднадзе назвав призначені на початок листопада цього року президентські і парляментарні вибори і потребу ґрунтовно підготуватися до них.

Л. Кучма задоволений конституційним процесом

Київ (Р. Р.). — У п'ятницю, 20-го жовтня, Президент України Леонід Кучма зустрівся з членами групи, яка працює над проєктом нової конституції.

Після зустрічі Президент сказав журналістам, що задоволений ходом підготови проєкту Конституції, зазначивши, що над ним працюють не політики, а фахівці, які, спираючись на світовий досвід, підготували „нормальний проєкт нової конституції". Цей проєкт Конституційна комісія розгляне в листопаді. Як зазначив Президент, оскільки Україну прийнято до Ради Европи, де існує розвинутий парляментаризм, „ми маємо йти до такого парляментаризму, а не повертатися назад і дивитися, що у нас було вчора". Група це враховує і суперечностей у її праці немає.

На думку Президента Кучми, є всі можливості для ухвалення конституції до червня 1996 року. Після розгляду проєкту на Конституційній комісії в листопаді цього року, його буде передано на розгляд Верховної Ради України. Далі все залежатиме від конструктивної співпраці з парляментом.

„Якщо парлямент справді хоче, щоб Україна мала конституцію, то депутати повинні ухвалити рішення про винесення проєкту конституції на референдум. Однак, місцеві органи влади під час цього референдуму не повинні опитувати населення щодо своїх проблем, щоб уникнути протистояння в суспільстві, вважає Л. Кучма.

Зустріч на вищому рівні в рамках країн СНД Президент Кучма пропонує провести в грудні цього року. Президент Росії Борис Єльцин надіслав листа з пропозицією провести зустріч керівників держав 8-го листопада, а керівників урядів країн СНД 3-го листопада. Але Л. Кучма 4-14-го листопада відвідатиме Китай і Великобританію, тому прийняти цю пропозицію не має змоги.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чи тільки слова?

Ювілейна сесія Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй у 50-річчя існування закінчилася щасливо, у вівторок, 24-го жовтня, коли довга черга промовців займала місця на трибуні, щоб виголосити своє призначене „експозе", яке, здається, після першої півсотні представників різних держав уже багато втратило із своєї атрактивности.

Хоча таку кількість слів можна була наслухатися лише у 50-річчя ООН, коли мали нагоду промовляти представники усіх держав-членів ООН, а їх є сьогодні точно 185, то цей форум завжди був призначений для промов і то часто дуже довгих. Згадували про те саме тепер перед цією ювілейною сесією Генеральної асамблеї, подаючи також довжину таких промов, що нерідко тягнулися довгими годинами, хоча слухачів було обмаль.

Скільки дипломатів, голів держав та відомих політичних мужів мало нагоду промовляти впродовж півсторіччя з трибуни ООН, неможливо навіть тепер зрахувати, хоча напевно це стоїть добре записане в анналах цієї виняткової організації, де кожний член має можливість та право сказати свою думку. Не завжди ці слова були прийняті прихильно та не завжди їх слухали уважно. Довголітні працівники ООН згадували тепер різні моменти з минулого, коли промовці забували про час і терпеливість слухачів як ось, наприклад, Фідель Кастро, який на сесії ООН в 1960 році говорив без перерви чотири години, або як представник Індії Крішна Менон, який дослівно втратив притомність в часі своєї довгої промови, але, прийшовши до свідомости, таки її закінчив.

Все це мусіло спонукати організаторів теперішньої Генеральної асамблеї до того, що визначено точно по п'ять хвилин для кожного із 185 представників окремих держав та ані хвилини довше.

Це, однак, таки вимагало великої терпеливости від слухачів і три дні, щоб дати кожному рівний шанс і можливість сказати кілька слів від імени своєї держави, якої головою чи представником припала честь бути.

Скільки з тих слів пішли негайно в забуття? Можна вже сьогодні ствердити, що таких було багато. Сьогодні, в добу телебачення, зареєстровано лише слова найважливіших промовців і також про тих найважливіших писала світова преса, лише преса окремих країн зареєструвала точно те, що говорив голова їхньої держави чи її визначений представник. В загальному дійшли до відома тільки промови політично славних осіб. Правду кажучи, однак, всі ці так щедро передавані слова мали звичайно деклямативний характер і не змінили вони багато в загальній політиці. Десь поза залею нарад відбувалися розмови окремих політичних керівників, відбулися десятки куртуазійних зустрічей, але ледве чи все це принесло будь-які важливі постанови, угоди поміж державами чи напрямні для дальшої політики.

Навіть розмова президента Билла Клінтона з Борісом Єльцином, на підставі того, що можна було прочитати в американській пресі чи подивитися на телебаченні, не мала важливого значення та не змінила багато у стосунках поміж ЗСА і Росією. Такий аналітик та знавець проблем Східної Европи як Збігнєв Бжезінскі назвав її навіть „недоречною", бо там, як і на Генеральній асамблеї ООН, було багато слів, поплескувань по плечах, а ніяких далекойдучих рішень чи заяв.

Для нас триденний словесний маратон в ООН мав велике значення з причини того щасливого збігу обставин, що Президент України Леонід Кучма говорив другий після Президента ЗСА Б. Клінтона — це надало йому значення і уважних слухачів, учасників сесії, які на початку ще всі були присутні. Але, як у випадку інших промовців, крім короткої згадки, слова Л. Кучми в чужинецькому світі не знайшли, за винятком українців, окремої уваги чи аналізи.

Здається, можна сміло нагадати тут відоме Шевченкове: „Великих слів — велика сила — і більш нічого".

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Світуха

ПРЕЗИДЕНТ ПРО НАПРЯМНІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Перша за чотири роки незалежности українська нарада економістів, яка була скликана в половині вересня з ініціятиви Президента і Уряду України, мала служити форумом опінії про заходи для стабілізації економіки і знайти відповідь на питання, яка економічна система найкраще відповідатиме потребам України. Як повідомляли засоби масової інформації, в програмі дводенних нарад на форумі, в якому взяли участь понад 800 фахівців і науковців, виступили Президент Леонід Кучма і прем'єр-міністер Євген Марчук, всі віцепрем'єри, визначні академіки і спеціялісти. Окремі секції розглядали питання макроекономіки і фінансів, промислової політики, аґропромислу і соціяльної політики. Через складність питань говорити про висновки передчасно, натомість присвятимо увагу головним тезам виступу Президента.

Президент наголосив, що необхідність власної концепції реформування економіки України повинна б бути очевидною. Для цього потрібні наукові обґрунтування не лише шляхів подолання кризи, але й майбутньої стратеґії економічного росту. Хоч Уряд, разом з відповідними науковими установами, опрацювали кілька проєктів структурної перебудови економіки України, жоден з них ще не може стати програмою реальних перетворень. Незабезпечення постачання енерґії є найскладнішою проблемою, яка в свою чергу породжує проблеми внутрішньої платіжної кризи і зростаючої зовнішньої заборгованости держави.

Криза постачання енерґії ускладнюється у зв'язку з дотеперішніми наскрізь неефективними заходами щодо збереження енерґії в індустрії і населенням. Рішенням Президента про створення при Уряді Наукової ради з питань паливно-енерґетичної політики підкреслено важливість прослідження питання альтернативних джерел енерґії скріплення заходів щодо енерґозбереження.

Другою складною проблемою Президент назвав фактичну деґрадацію найбільш кваліфікованих структур робочої сили. Через низький рівень платні широких розмірів набрав відхід кваліфікованих професіоналістів у комерційні підприємства. За два минулі роки частка заробітної платні у внутрішньому валовому продукті (ВВП) зменшилась до 33.8 відс., а це вдвічі менше, ніж у розвинених країнах Заходу. В деяких підприємствах частка заробітної платні в собівартості продукту впала до п'ятьох, а то й трьох відсотків. На дальшу мету така ситуація практично виключає всяку мотивацію до продуктивної праці і стримує формування капіталу як джерела росту, притаманного приватному секторові.

Президент закликав фахівців опрацювати обґрунтовані рекомендації щодо переходу від успадкованої „бюрократичної політики державного благодійництва та соціяльної опіки" до системи соціяльного самозахисту громадян України, яку він бачить у формі „політики соціяльного партнерства". Питання про те, як саме мало б діяти таке партнерство потребує детальної застанови. Коментуючи свій погляд про майбутню економіку України, де паралельно мали б співдіяти всі форми власности, Президент підтвердив, що державна форма власности займатиме вагоме місце. Ключовими завданнями, на його думку, є „підвищення рівня керованости та менаджменту підприємств державної власности і забезпечення їх реальної інтеґрації в систему ринкових відносин". Ствердження це є незаперечною пересторогою директорам підприємств, що дотеперішня практика державних субсидій не буде продовжуватися.

Державний сектор економіки має бути поділений на дві основні підгрупи. Перша, це „казенні", себто підприємства, які є фактично аґенціями держави. Друга, це державні акціонерні товариства, в яких не менше 51 відсотка акцій належатиме державі. Така корпоратизація державних підприємств відкриє їм двері до фінансових ринків і з часом приведе до змін в їх структурах і керівництві. Корпоратизація охопить велику частину тих державних підприємств, які, згідно з недавнім рішенням Верховної Ради, не підлягають приватизації. Не виключено, що будуть підприємства з малим відсотком державної власности, в яких представники держави будуть відігравати лише надзірну ролю. Президент уважає особливо актуальним створення на основі корпоративного капіталу єдиного національного акційного ринку, що можна буде реалізувати через вже існуючу Фондову біржу.

Приватний сектор економіки, який вже тепер охоплює понад 40 відсотків продукції, постійно зростатиме, тим більше за умов, коли держава стимулюватиме його діяльність і забезпечить його розвиток. Основними труднощами Президент назвав відсутність достанього накопичення капіталу і загальної ринкової культури, а зокрема існування „значного прошарку партійно-господарської номенклятури", яка протидіє утвердженню нормальних ринкових відносин і „виявляє схильність до корумпованих зв'язків з державним апаратом, органами політичної, а також і судової влади".

Визначення головної мети економічного розвитку України Президент вклав у слова „державно-реґульована, соціяльно спрямована ринкова економіка". За його баченням, держава із сильними реґулюючими функціями має стати однією з суттєвих ознак економічної моделі розвитку України. Він відверто виступив проти гасла „Чим менше держави, тим краще", приписуючи саме таким підходам глибокі втрати дотеперішнього кризового періоду. Центром уваги в діяльності Уряду буде активізація окремих галузей економіки, хоч це не применшуватиме наголосу на втримання фінансового балянсу економіки. Без піднесення виробництва неможливо досягнути допустимого рівня інфляції (не більше одного-двох відсотків на місяць). А для цього треба забезпечення попиту, який міг би вдихнути життя у зупинені фабрики і підприємства.

Відповідно до таких економічних напрямних Президента була розроблена і внесена на розгляд Верховної Ради державна програма економічного і соціяльного розвитку на 1996 рік. Очікувана у жовтні грошова реформа відкладена на наступний рік. Після останньої конституційної угоди схвалення чи відхилення такої програми є головним важелем реального впливу Верховної Ради на Уряд, а тому посередньо і на Президента. Крім схвалення самої програми Верховна Рада буде під натиском розглянути і прийняти потрібне законодавство, щоб забезпечити правну базу ініціятивам Кабінету міністрів чи окремих міністерств. Хочеться вірити, що в інтересі подолання глибокої системної кризи, процес затвердження програми не перетвориться в пусту політичну полеміку. Наскільки парляментаристи України зуміють скласти свій іспит зрілости, чекати довго не доведеться.

Валентина Юрченко

ДОРОГАМИ БЛИЗЬКИМИ Й ДАЛЕКИМИ

Ганна Черінь, „Мандри", подорожні нариси. В-во „Всесвіт", Київ, 1994.

II

Долаючи автом „червоні гори і прерій простори", через прекрасну Айову, Небраску (куди колись їхали фурґонами піонери, охоплені „золотою гарячкою"), мандрівники прямували до вимріяного Кольорадо. Хоч його „золоте щастя" вже вичерпалося, стейт Кольорадо заслужено пишається красою своїх гір і мальовничих краєвидів. На туристів чекає там чимало приємностей, як, наприклад, „Сад богів" з природними скульптурами, ґленвудські купелі та й у Сентрал Сити, в покинутій копальні, ще й досі видно золоті жили на стінах. Якщо хочете прохолодитися, поїдьте пароплавом по Міссісіпі. Мандрівничі мрії авторки здійснилися у південному Ню Орлінсі, місті конвенцій, куди припливають кораблі з усього світу. „Тут наші не бувають", читаємо в нарисі, але з щасливих вакацій звідси можна привезти золотисту південну смагу, побачити в місті стару еспансько-французьку архітектуру і малярів усіх жанрів, а також побувати в одному з найкращих зоопарків, де в чудовому кліматі розкошують звірі.

Ті, хто опанований лихоманкою ґазардної гри, їдуть звичайно до Ляс Веґас, у стейті Невада, але авторку опанувало бажання „всі сторони життя побачити".

Шукачі золота, а потім тисячі будівників ґрандіозної Гувер-греблі осіли там і започаткували газардні ігри. А з ними постали привабливі касино й розваги для хмари туристів. З газарду збагачується і стейт Невада, а Ганна Черінь збагатила в Ляс Веґасі свою літературну палітру різноманітністю людських типів з їхньою „психологією успіху", приворожених нестримними емоціями ґазардної гри. Але тут є й музеї, і мистецькі виставки, театри з виступами „зірок". Можна поїхати й на екскурсію до Гувер-греблі, яка „загнуздала непокірну річку Кольорадо".

У нарисі „Захотілося мерзлого в Петрівку", з його інтриґуючою назвою, виявилося, що їдемо з авторкою до Аляски. Не здригайтеся від холоду, бо на побережжі її клімат м'який, поміркований, а справжня холоднеча лише в тундрі, та авторка певна, що Аляска заполонить вас „невимовною красою краєвидів". Споконвіку жили тут ескімоси-тлінґіти, що їздять на собаках, — вони досі зберігають свої вірування й звичаї, як і корінні атабаски. Відомо, що Америка купила Аляску від Росії, але тільки в 1959 році Аляска стала 49-им стейтом ЗСА. Прегарна перша столиця — Сітка розкинулась на побережжі, а теперішня північна — Джуно, на горбах, з чарівною природою — льодовики, озера, річки і затоки. Тут поєднання краси природи з цивілізацією, життя кипить, багато туристів, а в університеті Аляски з його філіями навчається 4,500 студентів. Рибальство на Алясці не лише спорт, а досконала професія, що забезпечує населення рибою на цілу зиму, є тут і „столиця лососів", південний Кетчікан. Про винахід нафти й проведення феноменального нафтопроводу з півночі знає увесь світ. Аляску, Землю північного сонця, з її величною красою варто побачити!

Кілька нарисів Ганна Черінь присвятила своїм мандрівкам-круїзам по Карибському морю (ми вчили „Караїбське море"). Один з таких круїзів — до екзотичних країн Гаїті, Пуерто Ріко, Вірджінських островів і Домініканської республіки. Авторку найбільше цікавило Пуерто Ріко, звідки до Америки втікають десятки тисяч людей в пошуках „кращого життя", а як глянути на столицю Сан Хуан і на самий острів, там ніби „все цвіте, співає і сміється" і не видно злиднів, а вони таки є. Відповідь на це залишімо соціологам, як і на подібну ситуацію в Гаїті.

Круїз одеським кораблем „Грузія", який плаває під синьо-жовтим прапором і тризубом, з зупинками в „бананових республіках", Гондурасі, Мехіко, спокусив наших „жадібних мандрівників". У Гондурасі — старовинні піраміди маїв, туди з'їжджаються археологи з усього світу, а туристи з подивом оглядають піраміди (сотні сходів нагору!) і плити з барельєфами й скульптурами королів. Тут можна „відчути подих тисячоліть"! А на українському кораблі „Грузія" велика, прикра домішка російщини — і в мові, й у розвагах. Письменниці з чоловіком довелося повоювати тут, утверджуючи гідність України.

Панамський канал — це „восьме чудо" світу, читаємо нарис авторки про мандрівку туди „з жадобою пригод у серці", щоб побачити складну й коштовну будову, яка поєднала Атлантик з Пацифіком. Уявіть себе на кораблі, у прорізі каналу 630 стіп, — він спочатку випливає на найвищий рівень над морем, а потім через три шлюзи його спускають до рівня Тихого океану. Ганна Черінь присвятила цьому „чудові" вірш-експромт — ось кілька рядків з нього:

Пливли каравели навколо
Зі сходу в західній світ,
Аж поки зборов забороло
Людської снаги динаміт.

Об'єднуючи нариси про далекі мандри, спершу подорожуємо з авторкою під „палке сонце Іберії", до Португалії, Еспанії і Марокко, історія яких „переплетена химерними арабесками" — історичне минуле лишило в них багато спільного, і не тільки архітектуру. Адже в прадавнину це був один континент, а тепер їх роз'єднує лише 44 кілометри Гібралтарської затоки. Лісбона, столиця Португалії, лежить, як і Рим, на семи горбах. У місті, заснованому ще перед Христом, прекрасні палаци, розкішно оздоблені церкви, цікаві музеї, а в центрі — Палац кориди („бою биків") мавританського стилю.

(Закінчення буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„Щоб краще жити!"

Із цікавістю перечитую у „Свободі" в колонці „Про це і те" статті О-КИ про різні актуальні справи нашої громади. У „Свободі" з 7-го жовтня ц. р. появилася її стаття „Про блудних синів України". У ньому авторка уболіває над долею нових іміґрантів, які тужать за своїми рідними сторонами, за родинами, однак їдуть у чужий незнаний їм край, щоби заробити та помогти своїм рідним.

На запит, чому вони це роблять, один з приїжджих відповів: „Питаєте, чому їдемо і покидаємо рідний дім? Щоби жити! А чи не робили ви цього самого в кінці Другої світової війни? Чи ви не їхали, щоб краще жити і рятувати життя?"

Тут зайшло хіба якесь непорозуміння. Як можна порівнювати еміґрацію після Другої світової війни із теперішньою? Таж тоді опинилося в Европі, головно в Німеччині і Австрії, багато утікачів з України й інших країн Східної Европи, яким поворот додому був закритий, бо там вони були б наражені на переслідування. Навіть ті, які були примусово вивезені на роботу до Німеччини, по повороті додому опинились в Сибірі. Отже та політична еміґрація старалась кудись виїхати не на те, „щоб краще жити", але взагалі, щоб якось жити, щоб рятувати своє життя. Та еміґрація не мала іншого вибору. Люди старались виїхати, куди це тільки було можливим. Подавались на виїзд до копалень вугілля у Бельгії, на лісові роботи до Канади, до ЗСА, до Арґентини, Бразилії, Венесуелі, до Австралії і до інших країн, де тільки була якась можливість еміґрації.

Країни ті мали свої квоти і приймали обмежену кількість іміґрантів. Рівно ж вони перед виїздом мусіли перейти політичний і медичний перегляди. Хворі і старі мали дуже обмежені можливості виїзду.

Приїхавши до якоїсь країни, ті нові іміґранти мусіли на початку брати всяку роботу, щоб якось „зачепитись" і пізніше, вивчивши мову, старатись працювати за фахом. В ЗСА найскорше вибились лікарі. Однак і їм забрало добрих кілька літ, поки відбули відповідну практику та здали належні іспити (нострифікація). За той час їхні дружини працювали звичайно по фабриках. Це стосується тільки молодих лікарів, бо для старших це було за тяжко і вони звичайно працювали у шпиталях на підрядних роботах.

Якщо йде про адвокатів, то тільки горстка молодих зуміла нострифікувати свої студії. Мій вуйко, старший адвокат д-р Теодор Белей, щоб краще жити, пішов до фабрики замітати, а його дружина, моя тітка, учителька, до бюр прятати.

Подібно діялося і з іншими фахами, де тільки деякі молодші зуміли якось вибитись, інші працювали на підрядних малоплатних роботах.

Якщо йде про мене, то я учитель латини й історії, з обмеженим знанням англійської мови, пішов працювати до фабрики, а моя дружина зі середньою освітою пішла прятати. Все це ми робили, щоб краще жити.

Щойно за якийсь час, вивчивши дещо мову та відбувши деякі курси, я почав працювати креслярем, а моя дружина перейшла на інспекторську працю до фабрики і нам стало „краще жити". Хоч не дуже, бо я працював вдень, а дружина вночі, адже хтось мусів пильнувати наших дітей.

Чому я це пишу? Пишу тому, щоби показати нашим новим іміґрантам, що наші авта і хати, на які вони зі заздрістю споглядають, не прийшли нам легко. На те ми тяжко працювали ціле наше життя. Наші діти закінчили університети, мають відповідні фахи. Але і це не прийшло їм легко, бо тут студії дорогі. Мій син адвокат ще 10 літ по закінченні студій сплачував довг, який він затягнув на оплату студій.

Нові еміґранти, які прибули тут добровільно, виключно із економічних причин, без належного знання мови, хочуть скоро заробити якнайбільше грошей. Це їхня єдина ціль. До жадних організацій не належать, бо там треба платити вкладки. Коли одному із них запропонували вступити до церковного хору, то він запитав: „А скільки там платять?"

Деякі хочуть тут залишитись на постійно. Мій знайомий працює перекладачем у суді. Недавно мав справу з нашим новим іміґрантом, який старається про постійне перебування в ЗСА. Твердить, що не може вертатися в Україну, бо його мати росіянка, а в Україні українські націоналісти будуть його переслідувати. На жаль, ми дещо розчаровані молодими іміґрантами із України. Ми хотіли б бачити їх українськими патріотами, будівничими України, а їм ті справи байдужі. Недавно був я на пікніку каси „Самопоміч". На ньому гурт молодих іміґрантів із України спокійно послуговувся російською мовою. Коли я звернув їм на це увагу, то один із них сказав мені, що їм так легше говорити. Прикре, але правдиве. Я не виную тих молодих людей, я виную цілу совєтську систему, яка старалася викорінити національну приналежність окремих людей, бо мала на меті виховати совєтських (читай — російських) патріотів.

Отже, шановна п-ні О-КА, не уболіваймо над матеріяльним станом тих молодих іміґрантів, але застановімся над тим, як їх перевиховати, як зробити їх свідомими українцями, самостійниками, будівничими української держави.

Мґр Роман Б. Припхан
Чикаґо, Ілл.

Ольга Гергель

* * *

Ти, моя доле, — вірна і крихка,
ти, моє щастя, — вічне
й швидкоплинне...
Уже твоя жага до мене плине,
як в океан впадаюча ріка...
І ми у цьому хаосі води,
де глибину вимірюють століття,
озвучуємось у таке суцвіття!
...що страшно. Не накликати б біди.
...На пізню зав'язь упадуть сніги,
та ми її зігріємо тілами,
і плід терпкий, дарований роками,
впаде до рук, мов сплачені борги, —
за простір скривджений,
за викрадений час,
за грати півстолітньої розлуки...
Зігріймо душами —
блаженства плід і муки...
...Хто
кине каменем
у безборонних нас?..

ПОЧИНАЮЧИ В СЕРЕДУ, 25-ГО ЖОВТНЯ, Конґрес почав голосувати над бюджетними законопроєктами, які дадуть змогу республіканцям доказати, що вони серйозно ставляться до своїх обіцянок, про зміни в урядовому бюрократизмі та найважливішій з них — збалянсуванні державного бюджету до 2002 року. Тепер на денне світло приходять узгіднені законопроєкти — 1,949 сторінок з Сенату і 1,754 сторінок від Палати Репрезентантів, у яких обіцяють збалянсувати бюджет з деякими приборканнями витрат у таких програмах як Медікер і Медікейд, студентські позички і допомога фермерам.

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „Сєґодня" оприлюднила статтю, в якій автори, покликуючись на останній звіт російського Інституту оборонних досліджень, стверджують, що головним джерелом зовнішньої небезпеки для Росії є З'єднані Стейти Америки. Згаданий звіт рекомендує, що з метою ефективного протистояння американській загрозі треба негайно скасувати приватизацію, збільшити податки на ввезення різних товарів у Росію і повернути валюту з усіх конт у закордонних банках. Як запевняє газета, „цей документ випрацюваний у згоді зі силовими міністерствами і ляже в основу нової оборонної політики Росії".

ДО БЕОҐРАДУ з метою „скріпити дух слов'ян" приїхав голова російської Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський. Під час своєї першої пресової конференції він пообіцяв, що „кривава бойня на Балканах невдовзі закінчиться і всі винні в ній будуть суворо покарані". При цьому В. Жириновський найгостріші звинувачення спрямував проти президента Хорватії Франя Туджмана, а також засудив втручання НАТО у боснійський конфлікт. Лідер сербських радикалів Воїслав Шешель сказав, що чекає від цієї візити „поглиблення зв'язків" між російськими ліберальними демократами і сербською Радикальною партією.

МОЛДАВСЬКІ СТУДЕНТИ масовими демонстраціями паралізували весь рух транспорту у Кишиневі, столиці республіки. Вони вимагають негайної резиґнації уряду Андрія Санґелі. Студентів підтримала найбільша опозиційна Партія демократичних сил. Виступаючи перед столичною молоддю, її лідер Валерій Матей звинуватив теперішній молдавський уряд у проросійській політиці. Між іншим, студенти вимагають змінити в конституції Молдови назву державної мови з молдавської на румунську. Президент Мірча Снігур запропонував парляментові змінити відповідний текст конституції, однак більшість законодавців, яка належить до правлячої Аґрарної партії А. Санґелі, відкинула ту пропозицію. У відповідь президент М. Снігур вийшов з Аґрарної партії і повідомив, що засновує нове політичне об'єднання „відродження і згоди".

ПОДІЇ

ВІДБУДЕТЬСЯ ОСІННЯ ЗАБАВА

Джерзі Сиҭі, Н.Дж. — Тут у суботу, 4-го листопада, 71-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує традиційну осінню забаву при звуках всім відомої оркестри Іринея Коваля „Темпо". Забава відбудеться в Українському Народному Домі, 90-96 Фліт вул., початок о год. 9-ій вечопа. Вступ 10 дол.

ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТУП С. ВАТАМАНЮК

Ню Йорк. — Заходами 83-го Відділу Союзу Українок Америки тут в неділю, 5-го листопада, у приміщеннях НТШ, 63 Четверта авеню, відбудеться виступ драматичної актриси Київського „Молодого театру" Світлани Ватаманюк, „Сповідь жінки" — інтимна лірика Лесі Українки. Після гостини присутніх кавою і солодким о год. 1.30 по полудні, розпічнеться програма о год. 2-ій. Вступ 6 дол. від особи, а прихід з імпрези призначений для допомоги Музеєві ім. Лесі Українки

Вдячна парафія св. Володимира в Ґлен Спей

Неділю, 1-го жовтня ц.р., парафіяни церкви св. Володимира і громада провели виявленням пошани і вдячності Анні Грицковян, взірцевій парафіянці, яка прощалася з парафією і громадою в Ґлен Спей по 33-ох роках церковно-громадської праці і переноситься до нової місцевості близько своєї родини до Лейквуду, Ню Джерзі.

Анна Грицковян — всі знали і звали її Гані — народилася в Америці і трилітньою дитиною переїхала з родичами до села Волощина, Підгаєцького повіту, Тернопільська область. Там закінчила початкову школу, а гімназію в Бережанах. У 1937 році повернулась з родичами до Америки, одружилася з Михайлом Грицковяном і Господь поблагословив їх двома дочками і одним сином. Понад усякі труднощі Гані дбала, щоб діти виховувалися в рідноми обряді, в релігійному дусі і шанували своє рідне українське та здобували знання української мови. Сьогодні Гані має вісім внуків і п'ять правнуків. Усі вони належать до тієї самої греко-католицької церкви і знають українську мову .

У 1962 році побудували з мужем Михайлом хату в Ґлен Спей і перенеслися туди з цілою родиною. Пошана і любов до нашої церкви і парафії знайшли вияв у відданій праці Гані. Уже з перших днів поселення в Ґлен Спей Гані брала активну участь у всіх починах Церковного комітету в церковно-громадській діяльності вже як членка Церковного комітету від голови жіночої секції, пізніше як вибрана на Загальних зборах парафії заступниця голови Церковного комітету. Прикметами своєї вдачі вміла приєднувати і спонукати до співпраці других.

Дошкульним ударом для Гані і родини була смерть мужа Михайла в 1981 році. Громада втратила активного суспільно-громадського діяча. Гані одначе не залишила багатогранної праці для церкви, парафії і громади.

Велике число вірних прибуло на Богослужбу і парох о. Іван Тихович в гарній проповіді тепло виявив належну пошану і вдячність Гані, яка віддала довгі роки праці на службі парафії і церкви, наділена високими християнськими чеснотами. Вона є прикладом, гідним наслідування, бо тільки суспільство віруючих, здорових, свідомих християнських родин збереже національну субстанцію серед усяких обставин.

Після Богослуження парафіяни заповнили гарно прибрану церковну залю, де вже був приготований парафіянками під кермою Наталія Мельник багатий буфет смачних страв. Д-р Євген Грабарчук, муж довір'я і голова церковного комітету, впровадив до залі А. Грицковян, присутні привітали радісним многолітствієм. Д-р Є. Грабарчук у своєму привітальному слові сердечно начеркнув довголітню працю Гані для парафії, громади і побажав їй здоров'я і успіхів на новому поселенні.

Піднесений настрій і зворушливий момент для Гані, її дітей і родини був, коли о. І. Тихович прочитав і вручив Гані грамоту, яку прислав Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордскої Епархії. Опісля о. Іван провів молитву і поблагословив трапезу.

У своєму слові Гані дякувала мужам довір'я, членам Церковного комітету, усім членам парафії і громади за дружню співпрацю і що так чисельно прибули, щоб стрінутися з нею. А особливо вона вдячна, що Стемфордська Епархія оцінила її працю.

Парафіяни бажали Гані кріпкого здоров'я, радости і щастя в новій хаті та серед нової громади. Гучним многолітствієм закінчено цю приємну зустріч.

Михайло Кіндрачук

Ділимося сумною вісткою з членами УНДС та всім українським громадянством, що 20-го жовтня 1995 року на 85-му році життя відійшов у вічність многолітній голова Уряду УНР в екзилі, останній голова Об'єднання Прихильників Державного Центру УНР та президент Могилянсько-Мазепинської Академії Наук в екзилі

бл. п.
д-р
ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ДЕРЖАВНОГО СОЮЗУ — УНДС

З листа до нашого співробітника
Адольфа Гладиловича від його земляка

Святочне відзначення пам'ятних дат у Дрогобичі

23-го і 24-го вересня 1995 року в Дрогобичі урочисто відзначено — 22-річчя заснування першої української гімназії в цьому місті, 90-річчя заснування дрогобицької філії Товариства „Рідна Школа" і 65-річчя посвячення приміщення гімназії імені Івана Франка.

Першого дня, я зі своїм гостем з Америки, товаришем з гімназійної лави, Володимиром Кузиком, поїхав автом до церкви свв. Петра і Павла, де від 9-ої години правилася свята Літургія. В церкві не було вільного місця. Було приблизно 250 осіб. Між ними 132 особи, які спеціяльно приїхали на урочисте відзначення пам'ятних дат.

Після Літургії всі вийшли на площу біля церкви. Покладено квіти до меморіяльної дошки, присвяченої даті заснування гімназії (в 1775 році ігумен Василіянського монастиря при церкві свв. Петра і Павла о. Гликерій Дубицький заснував тут гімназію з філософськими студіями. В 1784 році австрійська влада гімназію зліквідувала. — А. Г.). Коло церкви свв. Петра і Павла стоїть великий будинок — колишній Городський суд, за совєтської окупації — приміщення і катівня Обласного НКВД, а тепер — один з корпусів Педагогічного Інституту імені Івана Франка. На його стіні від вулиці меморіяльна дошка з хрестом у терновому вінку й написом: „Перехожий! Зупинись на мить і схили голову. Тут у 1941 році містилася катівня НКВС. Кров'ю невинних замордованих синів і дочок Дрогобиччини просякнуті мури цього будинку. Вона волає справедливості!" — А.Г.).

Після коротких розмов ми поділилися на групи й організовано пішли вулицями Михайла Грушевського (колишня Колійова Нижня) і Пилипа Орлика (кол. Рихтицька), колишнім Ланом і Вулицею 22 Січня (кол. 11 Листопада) і повернули на вулицю Петра Сагайдачного (кол. Сніжна).

Через десять хвилин усі з'явилися на площі Середньої школи №1 — колишньої Української гімназії імені Івана Франка, де відбулася так звана „урочиста лінійка". Все відбувалось під керівництвом учителів цієї школи. Дрогобицький декан Греко-католицької Церкви о. Мирон Бендик виголосив дуже патріотичну промову. Покладено квіти до пам'ятників Іванові Франкові й Тарасові Шевченкові. Всіх гостей попросили до шкільної їдальні. Тут приблизно 150 осіб вигідно сіло до обіду. Щира подяка і низький уклін членам оргкомітету і працівникам їдальні за смачний обід і відмінну обслугу.

Після обіду всі організовано, групами, пішли до районного будинку „Просвіти" на вул. 22 Січня — приблизно 500-700 метрів. Заля будинку, на 500 сидячих місць, була заповнена. Тут виступили з промовами гість з Америки Іван Стебельський і професор Дрогобицького медичного інституту Мирослав Романяк. Чудовою прикрасою цієї зустрічі був виступ шкільних колективів і ансамблів Середньої школи №1, колективу „Джерельце", якого керівник тримав на руках свого синочка — маленького козака, ансамблю „Калинонька", ансамблю сопілкарів „Дударик" і танцювального колективу „Оксамит" (всі три під керівництвом Лесі Цісінської) та дуету вчителів (Галина Ніколаєвич і Леся Цісінська). Опісля члени оргкомітету запросили всіх до їдальні Середньої школи №1 на вечерю. На вечері було понад шістдесят осіб. Тут показали свої здібності до співу колишні гімазійні хористи І. Стебельський, В. Кузик, Б. Звір і трохи я.

Другого дня, тобто 24-го вересня, в приміщенні будинку „Просвіти" виступали — лемківський ансамбль „Калинонька" під керівництвом Ольги Кіцкало і учні Дрогобицької гімназії. Дуже добрий виступ цієї школи підготовила керівник пані Соневицька.

Микола Куйдич

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

З діяльности УСЦК

Дня 12-го жовтня ц. р. в Домі УСВТ „Ч. Січ", відбулися звичайні Річні сходини-наради Управи УСЦАК, в яких взяло участь разом 10 членів Екзекутиви і ланкових.

Згідно з порядком дня, наради відкрив і ними проводив голова УСЦАК М. Стебельський, який привітавши присутніх, вкоротці поінформував їх про різнорідну працю Управи, включаючи дальшу тісну співпрацю з НОК і Міністерством Молоді і Спорту України. Дальше звітували про конкретну, проведену активність, Ігрища Молоді, турніри, річні першенства: І. Ісаїв — голова Делеґатури Схід і заступник голови Централі, О. Напора — фінансовий секретар, О. Твардовський — пресовий референт, ланкові — шахів, софтболу (д-р О. Попович і В. Тараско — особисто), тенісу, плавання, футболу на письмі переслали — Ю. Савчак, М. Бокало і М. Паливода. Згідно з цими звітами на терені УСЦАК були влаштовані такі спортові імпрези:

1. Шахові першенства УСЦАК в Баффало, Н. Й.;
2. Футбольний турнір на оселі „Верховина" (патронат УСЦАК);
3. Тенісові першості УСЦАК — Делеґатури Схід;
4. Тенісовий турнір мішаних пар;
5. Софтбольний турнір УСЦАК — Делеґатура Канади;
6. Футбольний, відбиванковий і тенісовий — турніри Делеґатури — Канади на оселі „Сокіл" поблизу Торонто;
7. Українські Спортові Ігрища Молоді на оселі СУМ в Елленвіллі (УСЦАК — Схід);
8. Плавацькі першості УСЦАК на Союзівці;
9. Тенісові першості УСЦАК на Союзівці.

Не відбувся відбиванковий турнір УСЦАК, що був відкликаний з приводу турніру в часі спортового джемборі у Філядельфії.

Після цих звітів відбулася жвава дискусія, в часі якої дискутанти з вдоволенням відмічували, що крім тієї плідної активности Провід УСЦАК зумів видатно співпрацювати з НОК і Міністерством Молоді і Спорту України, так на полі відродження спорту в Україні , як і в процесі підготови олімпійців України до Олімпіяди в Атланті. Позитивно сприйняли присутні інформації членів Управи з Йонкерсу і Ню Йорку про дальші кроки відродження українських спортових осередків в цих містах. Організуються нові юнацькі дружини, зміцнюють існуючі старші дружини.

Дальше, обширно обговорено справи чемпіонатів УСЦАК у висліді чого уповажнено Управу впорядкувати обов'язки організаторів і господарів, які повинні допускати до першенств УСЦАК спортовців, які є приналежні до осередків, членів УСЦАК. Якщо в даному стейті немає українського осередку, учасники першенств можуть вибирати собі існуючі, або одну із молодечих організацій, які напевно радо на це погодяться. Потверджено попередню постанову Управи, що з вписової пайки в індивідуальних спортах до каси УСЦАК має бути вислано по 5 дол. за кожного змагуна. В дружинових спортах висота вписового виносить по 2 дол. за змагуна. На закінчення цих гармонійних нарад, схвалено плян праці на 1996-олімпійський рік, в якому мають відбутися усі традиційні першенства УСЦАК і по можливості першенства софтболу і футболу.

О. Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Шор Гарікен" -2:0

Вдруге перша дружина „Ч. Січі" порадувала своїх „залізних" прихильників перемогою — 2:0, цим разом з сильним клюбом „Гураґан".

Ці змагання за чемпіонат „Еліт" напівпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Сакер Ліґ відбулися в неділю, 1-го жовтня ц. р., на площі Фарчерс Ґров в Юніон, Н. Дж. Вислід 2:0, що був встановлений нашими футболістами, ідентично з попереднім виступом, рівночасно можна порівняти і перебіг змагань, що дуже нагадував гру зі шотляндськими футболістами. Суперники наших футболістів виявилися добре зіграним ансамблем, були доволі мобільні й завзяті. В першій половині гра проходила рівнорядно, в часі якої чолові снайпери обидвох дружин випробували якість оборони і воротарів. Після відпочинку „січовики" продовжували грати у швидкому темпі в цей час, як гості поступово втомлювалися і їх провідник почав часті заміни. В 65-ій хвилині напад „Ч. Січі" провів чергову продуману атаку в напрямі воріт суперників, яку цим разом вдало закінчив Борецький, здобувши головою гарного ґоля — 1:0. П'ять хвилин пізніше чергову акцію свого нападу завершив Гриць Сергіїв, який з подачі Борецького, як пізніше виявилося, встановив вислід зустрічі 2:0. Після цього ґоля гості неначе пробудилися, почали проводити контратаки, але їх снайпери не зуміли здобути хоч би почесного ґоля. Енергійно в цьому часі грали оборонці і воротар господарів, які ліквідували кілька небезпечних ситуацій.

Склад „Ч. Січі": Мирей, Хамуляк, Науменко, П. Паливода, Варянка, Кохановський, Ґавдяк, Борецький, Сергіїв, Акоста, Урґуєв, Бара. Провідник і тренер М. Паливода.

УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Пасейк Спортфрендс (жінки) — 8:0
УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Гейзлет Юнт. (жінки) — 1:2
СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — „Еквадор" СК — 4:2
СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — „Аззурі" СК — 5:0

Успішно розпочали цьогорічний футбольний сезон СК СУМ „Крилаті" Йонкерс. В неділю, 17-го вересня, футболісти „Крилатих" розпочали перемогою, вислідом 4:2. В чергових змаганнях за чемпіонат своєї дивізії „Крилаті" розгромили італійський клюб „Аззурі" високим вислідом — 5:0. Завдяки цим двом важливим перемогам „Крилаті", що виступають майже в повному складі футболістів українського походження, займають позицію лідера в показнику табелі ігор.

УСК Ню Йорк — „Хорватія" СК — 1:3
УСК Ню Йорк — Н. Й. Атлетік — 1:5

Важку акліматизацію проходить перша дружина УСК в першій дивізії Космополітальної Ліґи, до якої авансувала в ролі чемпіона другої дивізії. Провідник і тренер дружини скомплектував склад з заавансованих і перспективних футболістів, які, одначе, ще не набули бажаної фізичної кондиції та „грішать" незіграністю. Працюючи над цими браками, футболістам доводиться відбувати важкі поєдинки з сильними „старожилами" тієї вищої дивізії, в яких зазнають поразок. Провідник дружини, не зважаючи на ці перші поразки, задоволений з гри своїх змагунів і має надії, що незабаром вони виправлять недоліки, остаточно акліматизуються у цій вищій дивізії і почнуть вигравати змагання.

В зустрічі з хорватськими футболістами наша дружина була рівнорядним партнером і навіть вела 1:0, але досвідчені суперники зуміли вирівняти та здобути ще два переможні ґолі. У змаганнях з Н. Й. Атлетичним клюбом наші футболісти грали на рівні до перерви, одначе їх завів брак кондиції в другій половині, що досконало використали суперники, здобувши чергові три ґолі.

С. К.

ВІСТКИ УСЦАК

Черговий лист подяки від НОК України

„Вельмишановний Друже Стебельський!

Висловлюю Управі УСЦАК і Вам особисто сердечну подяку за фінансову допомогу у направленні на чемпіонат світу з триятлону наших спортсменів. Одне із головних наших завдань — підготова до Олімпійських Ігор в Атланті. Інформую Вас, що спортсмени України брали участь у міжнародних змаганнях, уже вибороли 125 ліцензій на Олімпійські Ігри, а попереду (до весни 1996 року) ще немало відбіркових змагань, після яких буде остаточно зформовано нашу команду. Маємо чимало здобутків у нинішньому році. На чемпіонатах Европи наші спортсмени завоювали 12 золотих, 15 срібних і 18 бронзових нагород. Уперше в історія українського спорту національна жіноча команда кошиківки стала чемпіонами Европи і здобула право на участь в Олімпійських Іграх. На чемпіонатах світу українські спортсмени вибороли 19 золотих, 10 срібних та 18 бронзових нагород. Чемпіонами світу стали: Сергій Бубка (стрибки з жердиною, п'ятий раз), Іннеса Кравець (потрійний стрибок зі світовим рекордом), Ельбрус Тедеєв (вільна боротьба), Катерина Серебрянська (художня гімнастика). До кінця року сподіваємось на ще більше поповнення.

Велику користь у підготовці спортсменів України до Олімпійських Ігор маємо від реалізації нашого спільного проєкту, зокрема участи наших спортсменів у передолімпійських змаганнях в Атланті. Ми високо цінуємо ту надзвичайно важливу роботу, яку проводить Лариса Барабаш-Темпл і багато добровільних помічників з числа української молоді. Нам вдається в якійсь мірі, уже тепер, змоделювати те, що нас чекає в Атланті і це дуже важливо.

Днями очікуємо на Указ Президента України, яким передбачається вирішення ряду важливих питань, підготовки на заключному етапі і направлення спортсменів України на Олімпійські Ігри. Передбачається створення урядового організаційного комітету для оперативного вирішення широкого кола питань. Про дальші наші справи буду Вас інформувати. Прошу передати мої щирі вітання членам Управи УСЦАК, усім, хто нам допомагає.

З глибокою пошаною, **В. Борзов** — президент НОК України".

Провід УСЦАК продовжує збірку пожертв на належну підтримку олімпійської збірної України, що підготовляється до Атланти. Прихильників українського спорту просимо висилати свої пожертви на Olympic Fund USCAK, 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

АННА КРЕЗАНОСКА член УНС Відд. 48-го в Рідінґ, Па. померла 23-го серпня 1995 року на 77-му році життя. Нар. 29-го січня 1918 року в Картерет, Н.Дж. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку мужа Волтера. Похорон відбувся на греко-кат. цвинтарі св. Михаїла в Дуґлясвілл, Каліф.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ДАНИЛО НАЛЕПА член УНС Відд. 155-го в Перт Амбою, Н.Дж. помер 15-го серпня 1995 року на 74-му році життя. Нар. 22-го березня 1921 року в Елізабет, Н.Дж. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Ґлорію, четверо дітей і 5-ро внуків. Похорон відбувся на Rose Hill Cemetery in Linden, N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Завійський, секр.

ПЕТРО ГЛИВА член УНС Відд. 59-го в Бриджпорті, Конн. помер 17-го квітня 1995 року на 86-му році життя. Нар. 1909 року на західній Україні. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку сестрінку і дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 21-го квітня 1995 року на цвинтарі Святого Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

ІВАН САБРІНСЬКИЙ член УНС Відд. 382-го Т-ва ім. „Святої Тройці" у Френквілл, Па. помер 29-го серпня 1995 року на 81-му році життя. Нар. 7-го березня 1914 року в Магоні Плейн, Па. Членом УНС став 1931 року. Залишив у смутку брата, племінників і племінниць. Похорон відбувся 2-го вересня 1995 року на Woodlown National Cemetery in Elmira, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Джулія Г. Кресіна, секр.

АННА СТАДНИК член УНС Відділу 57-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Коговс, Н.Й. померла 3-го вересня 1995 року на 77-му році життя. Нар. 1918 року в Висоцьку, Україна. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку мужа Володимира, дочку Надію, трьох синів Володимира, Андрія й Ігоря та чотирьох внуків. Похорон відбувся 6-го вересня 1995 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Ветерфорді, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Савків, секр.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу